

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

2. SKUPINA : SREDNJI I RANI NOVI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2015. / 2016.

UTORAK, 8. ožujka 2016.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora

1. Kako se nazivao predstojnik kraljevske palače na franačkom dvoru?

- a. palatin
- b. herceg
- c. majordom
- d. riparij

1	
---	--

2. Za koju teoriju doseljenja Hrvata priloženi spomenik predstavlja ključan izvor?

- a. slavensku teoriju
- b. teoriju društvenog dualizma
- c. gotsku teoriju
- d. iransku teoriju

1	
---	--

3. Koji je mletački dužd 1000. godine nametnuo plaćanje danka istočnom jadranskom obalom?

- a. Petar I. Orseolo
- b. Petar I. Kandijano
- c. Petar II. Orseolo
- d. Petar II. Kandijano

1	
---	--

4. Kako se zvao normanski vojvoda koji je oko 1074. pokušao osvojiti Rab?

- a. Amiko
- b. Rajmund
- c. Rjurik
- d. Anselmo

1	
---	--

5. Kako se zvao opat samostana Sv. Lucije koji je dao načiniti priloženi spomenik?

1	
---	--

- a. Teudebert
- b. Držiha
- c. Martin
- d. Dobroslav

6. Kako se još naziva feud?

1	
---	--

- a. kneštvo
- b. timar
- c. leno
- d. predij

7. Kako se još nazivala vlastela (plemstvo) srednjovjekovnih gradova?

1	
---	--

- a. pučani
- b. patriciji
- c. knezovi
- d. senatori

8. Koji je grad stajao na čelu Hanzeatskog saveza?

1	
---	--

- a. Lübeck
- b. Hamburg
- c. Nürnberg
- d. Leipzig

9. Koji je papa nakon pada Bosne 1463. pokušavao organizirati protuosmanski otpor?

1	
---	--

- a. Grgur VII.
- b. Leon X.
- c. Pio II.
- d. Leon XII.

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne sadržaje . Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda na lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Svakome vladaru pridružite događaj uz koji je povezan.

		a) privilegij slobodnog kr. grada Varaždina		
	1. ____ Ladislav I. Arpadović	b) krunidba za hrvatskog kralja u Biogradu		
<table border="1"><tr><td>3</td><td></td></tr></table>	3		2. ____ Bela IV. Arpadović	c) osnivanje Zagrebačke biskupije
	3			
		d) uvođenje časti hrvatskog hercega		
3. ____ Andrija II. Arpadović	e) privilegij slobodnog kr. grada Gradeca			
		f) bitka kod Blizne		

11. Pridružite plemićkim rodovima prostore kojima su vladali.

		a) otoci Brač i Korčula		
	1. ____ Frankapani	b) otok Krk, Vinodol, Modruš, Senj, Ozalj		
<table border="1"><tr><td>3</td><td></td></tr></table>	3		2. ____ Celjski	c) područje od Cetine do Neretve
	3			
		d) Petrinja, Glina i Banovina		
3. ____ Nelipići	e) Cetinska krajina			
		f) Varaždin, Hrvatsko Zagorje		

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima

12. Kako se zove prvi Habsburgovac koji je izabran u 13. stoljeću za njemačkog kralja?

1	
---	--

13. Protiv koga je podigao pobunu leicesterski grof Simon de Montfort?

1	
---	--

14. Koje je Kraljevstvo Španjolske osvojilo maursku Granadu?

1	
---	--

15. Koji je crkveni red kralj Andrija II. doveo u današnje Topusko?

1	
---	--

16. Do vremena kojeg hrvatsko-ugarskog kralja je postojala institucija dvostruke krunidbe?

1	
---	--

17. Koju je titulu nosio Pavao I. Šubić krajem 13. i početkom 14. stoljeća?

1	
---	--

18. Koje su dvije sile dijelile vlast u kasnosrednjovjekovnoj Istri?

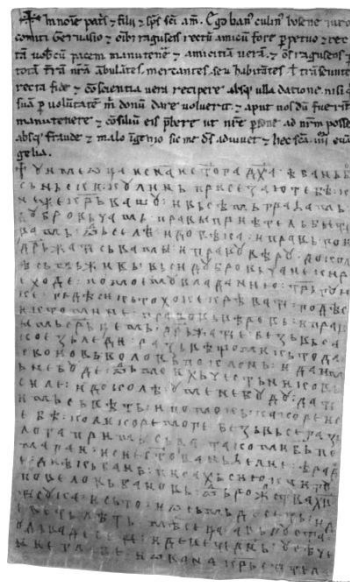
1	
---	--

19. Koji je hrvatski velikaš 1522. u Nürnbergu održao govor za Hrvatsku pred njemačkim izbornim saborom?

1	
---	--

20. Kome je izdana poznata isprava bana Kulina iz 1189. godine?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredajte sljedeće događaje.

2	
---	--

- _____ pogibija dužda Petra Kandijana kod Makarske
- _____ ustanak donjopanonskog kneza Ljudevita
- _____ pismo pape Ivana VIII. knezu Branimiru
- _____ gradnja benediktinskog samostana u Rižinicama

22. Kronološki poredaj bizantske vladare.

2	
---	--

- _____ Emanuel I. Komnen
- _____ Roman IV. Diogen
- _____ Andronik I. Komnen
- _____ Aleksije I. Komnen

23. Kronološki poredaj sljedeće događaje.

2	
---	--

- _____ bitka kod Blizne
- _____ smrt Karla Martela Anžuvince
- _____ Zadarski mir
- _____ smrt Andrije III. Arpadovića

V. U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Koji niz određuje točan kronološki slijed događaja iz osmanske povijesti:

1	
---	--

- a. bitka kod Varne → bitka kod Nikopolja → bitka na Marici → bitka na Kosovu polju
- b. bitka na Marici → bitka na Kosovu polju → bitka kod Nikopolja → bitka kod Varne
- c. bitka na Kosovu polju → bitka na Marici → bitka kod Nikopolja → bitka kod Varne
- d. bitka na Marici → bitka kod Nikopolja → bitka kod Varne → bitka na Kosovu polju

25. Koji niz određuje točan kronološki slijed navedenih pisanih pravnih spomenika:

a. Vinodolski zakonik → Istarski razvod → Poljički statut → Dubrovački statut

1	
---	--

b. Poljički statut → Istarski razvod → Dubrovački statut → Vinodolski zakonik

c. Istarski razvod → Dubrovački statut → Poljički statut → Vinodolski zakonik

d. Dubrovački statut → Vinodolski zakon → Istarski razvod → Poljički statut

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pomoću prikazanog izvora odgovori na pitanja.

a) U kojoj se današnjoj hrvatskoj županiji nalazi prikazani slikovni prilog?

1	
---	--

b) Tko je autor prikazane fresko slike?

1	
---	--

c) Koje je godine nastao ovaj spomenik?

1	
---	--

27. Pomoću sljedećeg povijesnog izvora odgovori na pitanja.

„...Mi dakle, koji smo željeli i želimo živjeti u miru sa svima kršćanima, osobito s Mlečanima, koje s našim kraljevstvom veže staro prijateljstvo, utanačili smo s njima niže napisani mir i slogu – neka ona s Božjom pomoću vječno potraje! – ovim načinom. To jest, da su isti dužd i općina mletačka, a mjesto njih i u njihovo ime prije spomenuti poslanici, nunciji, prokurator i sindici, imajući za niže rečeno puno i slobodno ovlaštenje, postali na osnovu već navedene isprave, koju smo kod sebe zadržali kao jamstvo u našu korist na ime nas i naših nasljednika kraljeva cijele Dalmacije, tj. od sredine Kvarnera sve do granica Drača, sa svim gradovima, zemljama, tvrđavama, otocima, lukama i pravima, ukoliko su ih na bilo koji način imali i držali u njima, a napose u gradovima na kopnu – Ninu, Zadru, Skradinu, Šibeniku, Trogiru, Splitu i Dubrovniku. Još su, dakako, slobodnom voljom i zreloom odlukom prenijeli na nas i naše nasljednike gradove i zemlje Osora, Cresa, Krka, Raba, Paga, Braća, Hvara i Korčule, s njihovim otocima i svima koristima i pripadnostima, naslove Dalmacije i Hrvatske kojima su se običavali služiti prije spomenuti duždovi, te svekoliko njihovo pravo i vlast i vlasništvo, ukoliko su ih imali ...“

a) Koje godine nastaje prikazani dokument?

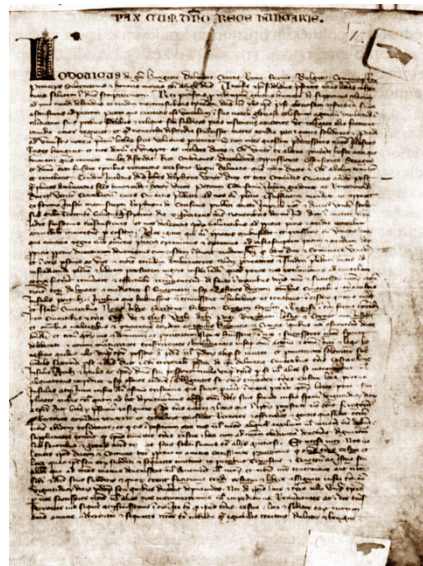
1	
---	--

b) U kojem gradu je sklopljen prikazani dokument?

1	
---	--

c) Kojoj je dinastiji pripadao vladar koji je bio potpisnik prikazanog dokumenta?

1	
---	--

28. Pomoću sljedećeg povijesnog izvora odgovori na pitanja.

... Pošto se na prijavljenog čekalo određeno vrijeme (da prizna) i mnogostruko ga se poučavalo, a sudac u dobroj vjeri drži da prijavljeni poriče istinu, treba ga napokon, ispitati na mukama, i to na umjeren način, naime, bez prolijevanja krvi, jer se zna da su ispitivanja na mukama varljiva i da su, kao što je spomenuto, često bez djelovanja.

A način na koji se to počinje jest ovaj: Krvnik i njegovi pomoćnici neka se pripreme za ispitivanje na mukama, a zatim neka okrivljenika svuku. Dok se sprave postavljaju, neka sudac sam ili pomoću drugih dobrih ljudi i revnih vjernika potiče onoga koji treba da bude ispitan na mukama da otvoreno prizna istinu. Ako on neće da prizna, sudac ga izručuje krvniku i njegovim pomoćnicima da ga privežu na uže ili da osjete druge sprave.

a) Kako se naziva prikazani spis?

1	
---	--

b) Koje godine je napisan?

1	
---	--

c) Tko su autori ovog spisa?

1	
---	--

VII. Sljedeće zadatke riješite pomoću povijesnog zemljovida.

29. Odgovorite na sljedeća pitanja:

a) Koji je vladar organizirao teritorijalne tvorbe označene na karti s A, B i C?

1	
---	--

b) Kada je osnovana teritorijalna tvorba označena slovom B?

1	
---	--

c) Kako se zvala teritorijalna tvorba označena slovom C?

1	
---	--

30. Odgovorite na sljedeća pitanja:

- a) U kojem je stoljeću nastala država označena okomitim crtama na karti?

1	
---	--

- b) Koja se država našla ugrožena osnutkom države označene okomitim crtama?

1	
---	--

- c) Kako se zvao osnivač države označene okomitim crtama na karti?

1	
---	--

31. Odgovorite na sljedeća pitanja:

- a) Koji je crkveni red osnovao gimnaziju u središtu označenom brojem 1?

1	
---	--

- b) Kojim je brojem označeno sveučilište osnovano od dominikanaca krajem 14. stoljeća?

1	
---	--

- c) Kojim brojem je označen grad gdje je osnovana prva građanska škola u srednjovjekovnim hrvatskim zemljama?

1	
---	--

